NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2020

REKENINGKUNDE: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur 200 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiserings-vergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiserings-vergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

IEB Copyright © 2020

VRAAG 1 VOORRAADBEHEER EN BTW [45 punte; 27 minute]

Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande WEN BPK.

DEEL A

Bestudeer die inligting aangaande Wen Bpk. en beantwoord dan die volgende vrae:

1.1 Bereken die koste van een boks medaljes op 30 Junie 2020 deur die geweegde gemiddelde-metode te gebruik.

2 034 ✓ + 15 190 ✓ – 470 ✓ 5 ✓ + 34 ✓ – 1 ✓ = R440.89 ☑

(7)

1.2 Voltooi die handelstaat vir medaljes op 30 Junie 2020.

Verkope (27 ✓ × 50 ✓ × 30 ✓)	40 500 ☑
Koste van verkope	(13 667.77) ☑
Beginvoorraad	2 034 ✓
+ Aankope (15 190 ✓ – 470 ✓)	14 720 ☑
- Eindvoorraad (440.89 ☑ × 7 ✓)	(3 086.23) ☑
Bruto wins	26 832.23 ☑

(13)

1.3 Bereken die randwaarde van die eindvoorraad trofees.

550 ✓ + 1 420 ✓ – 92 ✓ – 650 ✓ = 1 228 eenhede voorhande		
(700 – 42)	658 ✓ × R300	= 197 400 ☑
	100 × R800	= 80 000 ✓
	470 ☑ × R400	= 188 000 ☑
		465 400 ☑

(10)

DEEL B BTW WORD BEREKEN TEEN 15%

1.4 **Verwys na die BTW-transaksies 1–5 in die Inligtingsboekie. Transaksie 1 is korrek gedoen. Voltooi transaksies 2–5.**

Bereken die toepaslike BTW-bedrag per transaksie en dui dan duidelik aan of dit die beginsaldo wat gegee word, sal verhoog of verlaag.

#	BTW-bedrag	Verhoog of verlaag
	Beginsaldo	**33 050 (dt.)**
1	**9 900**	**verlaag**
2	75 900 × 10 / 90 ✓ × 15 / 115 ✓ =1 100 ☑	verlaag ✓
3a	**270**	verhoog ✓
3b	54 ✓	verlaag ✓
4	180 ✓	verhoog ✓
5	90 ✓	verlaag ✓

(11)

1.5 Jacorine het onlangs gehoor dat Begin tot Einde Bpk. in aanmerking kom om die ontvangsgebaseerde metode te gebruik om BTW aan SAID oor te betaal. Sal jy voorstel dat sy hierdie verandering maak en watter impak kan dit op Begin tot Einde Bpk. hê?

Ja, vanweë die aard van haar onderneming (90% van verkope is op rekening ✓ en debiteure neem 60 dae om te betaal ✓) sal dit kontantvloei dramaties verbeter, ✓ aangesien BTW eers aan SAID betaal sal moet word wanneer geld ontvang is.

(3)

1.6 Na 90 dae hef Begin tot Einde Bpk. 12% rente op enige bedrae van debiteure wat nog uitstaande is. Verduidelik of BTW op die rente-inkomste deur die onderneming in berekening gebring sal word. Gee 'n rede vir jou antwoord.

Nee, rente-inkomste is vrygestel van BTW. ✓

(1)

45 punte

IEB Copyright © 2020

VRAAG 2 FINANSIËLE STATE [55 punte; 33 minute]

Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande STAP SENTRAAL BPK.

Alle berekeninge moet getoon word, aangesien punte gedeeltelik daarvoor toegeken sal word. Die getal reëls verteenwoordig nie die getal inskrywings wat nodig is nie.

2.1 Voltooi die uittreksel uit die Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar eindigende 30 Junie 2020.

STAP SENTRAAL BPK.
Uittreksel uit Staat van Omvattende Inkomste vir jaar eindigende 30 Junie 2020

Ander bedryfsinkomste	116 310
Huurinkomste (133 200 – 18 400)	114 800
Voorsiening vir oninbare skuld-aansuiwering ✓	**1 510**
Bruto bedryfsinkomste	310 335
Bedryfsuitgawes	**(128 975)**
Direkteursgelde (87 939 +15 222 ✓)	103 161 ☑
Reklame- en bemarkingsuitgawes (12 400 – 3 450 ✓)	8 950 ☑
Korting toegestaan (1 174 – 178 ✓)	996 ☑
Skenkings (4 500 × 100 / 60 ✓)	7 500 ☑
Handelsvoorraadtekort	1 078
Waardevermindering	7 290
Bedryfswins voor rente	181 360

Berekeninge moet in die blokke hieronder of in die staat van omvattende inkomste getoon word om gedeeltelik punte te verdien.

Huurinkomste	**Waardevermindering op toerusting**
133 200 + (550 × 6) / 14 = 9 750 Nuwe huurgeld van 1 Maart = 9 200 2 × 9 200 = R18 400 ✓✓ 133 200 – 18 400 = 114 800 ☑	Nuut: 18 000 × 10% × 9 / 12 ✓ = 1 350 ☑ Oud: 111 000 ✓ – 51 600 ✓ = 59 400 × 10% = 5 940 ☑ Totale waardevermindering = 7 290 ☑
Voorsiening vir oninbare skuld-aansuiwering	**Handelsvoorraadtekort/-surplus**
169 000 × 3% ✓ = 5 070 6 580 ✓ – 5 070 ☑ = 1 510 ☑	47 500 ✓ – 7 500 ✓ – 38 922 ✓ =1 078 ☑

(26)

IEB Copyright © 2020

2.2 Voltooi die volgende aantekeninge by die finansiële state soos dit op 30 Junie 2020 sou verskyn het. Alle berekeninge moet getoon word.

HANDELS- EN ANDER REKENINGE ONTVANGBAAR	**BEDRAG**
Netto handelsdebiteure	163 930 ☑
Debiteurekontrole (165 440 + 3 560 (178 + 3 382) ✓	169 000 ☑
Voorsiening vir oninbare skuld (6 580 ✓ – 1 510 ✓	(5 070) ☑
Vooruitbetaalde uitgawes	3 450 ☑
SAID – Inkomstebelasting (41 000 – 35 000 ✓)	6 000 ✓
	173 380

(9)

KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE	**BEDRAG**
Bank (196 480 ✓ – 26 480 ✓ – 3 382 ✓)	166 618☑
Vervallende vaste deposito ✓ (396 480 – 196 480)	200 000✓
	366 618

(6)

BEHOUE INKOMSTE	**BEDRAG**
Behoue inkomste aan die begin van die jaar	494 885 ☑
Netto wins/verlies na belasting vir die jaar $\left(35\,000 \checkmark \times \frac{72}{28} \checkmark\right)$	90 000 ☑
Terugkoop van 13 650 ✓ aandele teen 3,50 ✓ bo gemiddelde	(47 775) ☑
Dividende	(337 110) ☑
Betaal	**134 844**
Aanbeveel	202 266 ✓
Behoue inkomste aan die einde van die jaar	200 000 ✓

(10)

IEB Copyright © 2020

HANDELS- EN ANDER BETAALBARE BEDRAE	**BEDRAG**
Handelskrediteure	**312 400**
Opgelope uitgawes	15 222 ✓
Inkomste vooruit ontvang	18 400 ☑
Aandeelhouers vir dividende ✓	202 266 ☑
	548 288

(4)

55 punte

IEB Copyright © 2020

VRAAG 3 KONTANTVLOEISTAAT [49 punte; 29 minute]

Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande SPEIRS BPK.

- Party syfers is vir jou ingevul. Hierdie syfers is korrek.
- Enige berekeninge moet tussen hakies getoon word.

3.1 Voltooi die aantekening wat die versoening toon van wins voor belasting en kontant uit bedrywighede gegenereer.

Wins voor belasting (518 400 ✓ + 201 600) ✓	720 000 ☑
Aansuiwering ten opsigte van:	423 600
Waardevermindering	103 600 ☑
Rente-uitgawe (316 250 ✓ + 3 750) 100 000 ✓ × 3 / 12 ✓ × 15%	320 000 ☑
Bedryfswins voor veranderinge in bedryfskapitaal	1 143 600
Veranderinge in bedryfskapitaal	(78 400) ✓
Toename / Afname in voorraad (260 000 – 140 000)	(120 000) ☑
Toename / **Afname** in handels- en ander ontvangbare rekeninge *balanseersyfer*	134 600 ☑
Toename / **Afname** in handels- en ander betaalbare bedrae (426 420 + 580 – 520 000)	(93 000) ☑
Kontant uit bedrywighede gegenereer	1 065 200

Voorraad	**Handels- en ander betaalbare bedrae**
Koste van verkope / Gemiddelde voorraad = 11 (2 200 000 / 11 ✓ = 200 000 ✓ ½(260 000 + X) ✓ = 200 000 X = 140 000	426 420 ✓ + 580 ✓ – 520 000 ✓
Waardevermindering	
3 683 600 ✓ + 1 440 000 ✓ – 320 000 ✓ – 4 700 000 ✓	

(22)

3.2 Bereken die verbandverhoging op 1 Februarie 2020.

5 500 000 ✓ × 0.6 ✓ = 3 300 000 ☑
3 300 000 – (60 000 ✓ × 12 ✓) – 2 880 000 ✓ = 300 000 ☑

Alternatiewe antwoord indien kandidaat 'n T-rekening opgestel het

Verband

2020 Feb	29	Bank	KBJ	720 000 60 000 ✓ × 12 ✓	2019 Mrt	1	Saldo	a/b	3 300 000 ☑ 5 500 000 ✓ × 0.6 ✓
	29	Saldo	a/d	2 880 000	**2020 Feb**	**1**	**Bank**	**KOJ**	**300 000** ☑
				3 600 000					**3 600 000**
					Mrt	1	Saldo	a/b	2 880 000 ✓

(7)

3.3 3.3.1 **Rente op verband betaal**

Berekeninge: 31 625 ✓ + 316 250 ✓ – 27 600 ✓
Bedrag betaal: 320 275 ☑

(4)

3.3.2 **Belasting betaal**

Berekeninge: 7 000 ✓ – 201 600 ✓ – 9 250 ✓)
Bedrag betaal: 203 850 ☑

(4)

3.4 Bereken die totale dividende betaal en verklaar vir die jaar.

Berekeninge: 450 000 × 20c = 90 000 ✓ 75 000 ✓ + 450 000 ✓ = 525 000 × 25 c = 131 250 ☑ = 221 250
Bedrag betaal en verklaar: 221 250 ☑

(5)

3.5 Voltooi die kontantvloei uit finansieringsbedrywighede-afdeling van die kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 29 Februarie 2020.

KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSBEDRYWIGHEDE	Moenie bereken nie
Opbrengs op aandele uitgereik ✓ (R5 850 000 – 4 500 000)	1 350 000 ✓
Opbrengs op langtermynlenings en verband ✓ (100 000 ✓ +300 000 ✓)	400 000
Terugbetaling van lening ✓	(720 000) ☑

(7)

49 punte

IEB Copyright © 2020

VRAAG 4 VERVAARDIGING EN BATEVERKOPE [51 punte; 31 minute]

Verwys na die Inligtingsboekie vir besonderhede aangaande FOOTI FOOTGEAR BPK.

Alle berekeninge moet in die berekeningsblokke getoon word om gedeeltelik punte te verdien.

4.1 Voltooi die aantekening vir tasbare bates soos dit in die Staat van Finansiële Posisie soos op 30 Junie 2020 sou verskyn het. Gebruik **inligting A** uit die Inligtingsboekie.

AANTEKENING 3: TASBARE BATES	**VOERTUIE**
Drawaarde op 1 Julie 2019	262 700 ☑
Kosprys	398 000 ☑
Opgehoopte waardevermindering	(135 300)
Bewegings	Moenie bereken nie
Byvoegings	-
Verkope teen drawaarde (141 000 – 63 450 – 17 625)	(59 925) ☑
Waardevermindering (38 550 + 17 625)	(56 175) ☑
Drawaarde op 1 Julie 2020	146 600
Kosprys	257 000
Opgehoopte waardevermindering	(110 400) ☑

Verkope teen drawaarde	**Waardevermindering**
141 000 – 63 450 ✓ – 17 625 ✓ = 59 925	141 000 × 15% ✓ × 10 / 12 ✓ = 17 625 ☑ 398 000 – 141 000 ✓ =257 000 × 15% ✓ = 38 550 ☑ Totale waardevermindering = 56 175

(13)

4.2 Voltooi die volgende aantekeninge by die produksiekostestaat.

Aantekening: Grondstowwe

Voorraad grondstowwe aan die begin van die jaar	746 829 ☑
Aankope (588 550 ✓ – 4 000 ✓)	584 550
Vraggeld op aankope	11 000 ✓
Voorraad grondstowwe aan einde van jaar (698 171 – 3 171 ✓)	(695 000) ☑
	647 379

Geen metode indien vraggeld op verkope (R33 000) opgeteken is nie (6)

IEB Copyright © 2020

Aantekening: Fabrieksbokoste

Indirekte arbeid (294 000 ✓ + (294 000 × 15%) 44 100 ✓	338 100 ☑
Huur	256 000 ☑
Verbruiksgoedere (17 600 ✓ × 60 / 40 ✓)	26 400 ☑
Waardevermindering (uit aantekening 3)	56 175 ☑
Versekering	12 060 ☑
Water en elektrisiteit *balanseersyfer*	210 266 ☑
	899 001

Voorraadverliesinskrywing: Debiteer eindvoorraad. Krediteer handelsvoorraad. Maar ignoreer indien kandidate in fabrieksbokoste ingesluit het.

Huuruitgawe	**Versekering**
(208 000 – 16 000 ✓) × 4 / 3 ✓	11 000 +1 000 ✓ + 60 ✓

(14)

4.3 Voltooi die produksiekostestaat vir 30 Junie 2020.

Footi Footgear Bpk.:
Produksiekostestaat vir die jaar geëindig 30 Junie 2020

Primêre koste	1 623 699
Direkte materiaalkoste	**647 379**
Direkte arbeidskoste	976 320
Fabrieksbokoste	**899 001**
Totale vervaardigingskoste	2 522 700
Voorraad goedere-in-bewerking aan die begin van die jaar	**20 000**
	2 542 700
Goedere-in-bewerking aan die einde van die jaar	(292 700)
Totale produksiekoste van klaarprodukte	**2 250 000**

IEB Copyright © 2020

#	Berekening	Finale antwoord
Direkte arbeid	R108 000 × 8 = 864 000 ✓+ 8 640 ✓+ 103 680 ✓	**R976 320**
Primêre koste	647 379 + direkte arbeid (976 320) ☑	**R1 623 699**
Totale vervaardigings-koste	Primêre koste + R899 001	**R2 522 700** ☑
Goedere-in-bewerking – Einde	Totale vervaardigingskoste + 20 000 ✓ – Koste van klaarprodukte ☑	**R292 700** ☑
Koste van klaarprodukte	2 000 000 Koste van verkope + 840 000 Eindvoorraad ✓ – 590 000 Beginvoorraad ✓ 4 200 000 ✓ × 100 / 210 ✓ = 2 000 000	**R2 250 000** ✓

(13)

4.4 Footi Footgear Bpk. uitkontrakteer hul aflewering van verkope aan FastCar en betaal self vir hierdie diens. Hulle oorweeg dit om eerder 'n bestuurder aan te stel en hul eie voertuig hiervoor te gebruik. Bespreek twee faktore wat oorweeg moet word voordat hulle 'n besluit neem.

• Interne bestuurder vs. uitkontraktering: Arbeidsprobleme (siek, koste van indiensneming, verlof) ✓✓
• Slytasie vs. uitkontraktering ✓✓

moet interne bestuurder vs. uitkontraktering vergelyk (4)

4.5 Vanweë 'n fabriekswerkerstaking is 'n groot hoeveelheid goedere-in-bewerking op die produksievloer gelaat. Hul huidige kontantvloei laat nie toe dat die bestuur lone verhoog nie. Verskaf een oplossing wat die fabriekswerkers dalk kan oorreed om terug te keer werk toe.

Aandele-aansporings
Bied personeelkortings aan op voorraad wat hulle produseer ✓

(1)

51

Totaal: 200 punte

IEB Copyright © 2020